

Bijbels perspectief

DE HEILIGE GEEST

studie

over de persoon en het werk van de Heilige Geest VI.

Wat Jezus aan de avondmaalstafel vertelt over de Heilige Geest.

De relatie tussen het gebod/Woord en de Heilige Geest

Het eerste wat Jezus aan de avondmaalstafel over de Heilige Geest heeft gezegd, staat opgetekend in **Johannes 14:15-31**. Boven dit gedeelte hebben de vertalers geschreven *Jezus belooft de Trooster* en we lezen daar:

15 Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren.
16 En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, 17 de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. 18 Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u. 19 Nog een korte tijd en de wereld ziet Mij niet meer, maar gij ziet Mij, want Ik leef en gij zult leven. 20 Te dien dage zult gij weten, dat Ik in mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u. 21 Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren. 22 Judas, niet Iskariot, zeide tot Hem: Here, en hoe komt het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld? 23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Indien iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord bewaren en mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen. 24 Wie Mij niet liefheeft bewaart mijn woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, die Mij gezonden heeft. 25 Dit heb Ik tot u gesproken, terwijl Ik nog bij u verblijf; 26 maar de Trooster, de heilige Geest, die de Vader zenden zal in mijn naam, die zal u alles leren en u te binnen brengen al wat Ik u gezegd heb. 27 Vrede laat Ik u, mijn vrede geef Ik u; niet gelijk de wereld die geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd of versaagd. 28 Gij hebt gehoord, dat Ik

tot u gezegd heb: Ik ga heen en kom tot u. Indien gij Mij liefhadt, zoudt gij u verblijd hebben, omdat Ik tot de Vader ga, want de Vader is meer dan Ik. 29 En nu heb Ik het u gezegd, eer het geschiedt, opdat gij geloven moogt, wanneer het geschiedt. 30 Niet veel zal Ik meer met u spreken, want de overste der wereld komt en heeft aan Mij niets, 31 maar de wereld moet weten, dat Ik de Vader liefheb en zó doe, als Mij de Vader geboden heeft. Staat op, laten wij vanhier gaan.

Al direct vanuit **vers 15** blijkt dat de belofte van de Heilige Geest door Jezus wordt 'verankerd' in het *liefhebben* van Hem. Een *liefhebben* dat zich uit in het 'bewaren van zijn geboden'. Het belang van dat liefhebben - het bewaren van zijn geboden - wordt nog eens onderstreept in **vers 21**, terwijl aan de belofte van de Heilige Geest dan een bijzonder werkwoord wordt gekoppeld: 'openbaren' = onthullen - Jezus onthult zich, laat zich kennen door de Heilige Geest. Dat 'doen kennen' valt, zoals uit dit vers blijkt, ook nog eens samen met een liefhebben van de kant van de Vader én de Zoon.

Zoals liefhebben staat voor - blijkt uit - het bewaren van zijn geboden (of zijn woord(en) **vers 23**), zo staat de belofte van het ontvangen van de Geest voor liefhebben van de kant van de Vader en Zoon én het zich tegelijk openbaren van Jezus.

Zeker in een tijd als de onze kan niet voldoende worden benadrukt hoe belangrijk het is om zich te onderwerpen aan Gods Woord = het liefhebben van Jezus. Het is namelijk het Woord waarvan de Heilige Geest zich naar mij toe zal bedienen (**vers 26b**) - straks zal Jezus dit uiterst concreet maken (**Joh. 16:14**). Maar hier al, direct aan het begin van zijn spreken over de Heilige Geest, maakt Hij duidelijk dat Gods Geest zich onherroepelijk verbindt aan het Woord. De Heilige Geest werkt *nooit* buiten het Woord om, of los van het Woord. Hier ligt de legitimatie voor het spreken over: 'een alles toetsen aan het Woord'. De volheid van de Heilige

Geest houdt dus allereerst in een geliefd worden door de Vader en Zoon én de openbaring van Jezus. De liefde van de Vader en Zoon én de openbaring wie Jezus is - de volheid van de Geest, blijkt dáár, waar wij zijn geboden, zijn Woord bewaren.

Geboden en liefhebben

Het is van belang duidelijk zicht te krijgen op de betekenis van 'geboden' die bewaard dienen te worden, aangezien het bewaren ervan aan het liefhebben van Jezus gestalte geeft. Er valt te denken aan wat Jezus kort te voren heeft gezegd en er opgetekend is in **Johannes 13:34 en 35** waar staat:

34 Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt. 35 Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander.

Een en ander doet onmiddellijk denken aan het antwoord van Jezus op de vraag van een wetgeleerde: *Meester, wat is het grote gebod in de wet?* (**Matt. 22:36**) en het antwoord van Jezus daarop: *Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.* (**Matt. 22:37-39**). Wanneer we deze woorden van Jezus 'vertalen' dan betekenen zij:

liefhebben van Jezus = liefhebben van de naaste = zijn geboden bewaren = tonen discipel te zijn = Jezus navolgen. Kennen wij dit liefhebben in de praktijk van ons christen zijn? Wordt het liefhebben van de Drie-enig God zichtbaar in relatie tot de ander? Net zo reserveloos als dat van Hem uit door zijn Zoon naar ons toe zichtbaar is geworden? Denk in dit kader aan het begrip 'verzoening'. Hier wordt het slot van **Johannes 14:17** interessant en wel met name: *maar gij kent Hem*. De discipelen hadden de Heilige Geest zo in en door Jezus werkzaam gezien! De onvoorwaardelijke liefde van God voor zijn schepsel werd immers in en door Hem zichtbaar - Jezus demonstreerde (leefde tot en met het einde) de werkelijkheid van **Johannes 3:16**. Die liefde van Hem voor mij is - *mag* en *moet* - de basis zijn om de ander lief te hebben. Hij nam mij onvoorwaardelijk aan. Hoe sta ik tegenover mijn naaste? Omdat Jezus weet dat dit een moeilijke zaak is om waar te maken spreekt Hij in **Johannes 14:18** uit: *Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u* (Hij zal zich 'openbaren'). Hij wil *in* en *door* ons leven, wij zullen 'leven' (**vers 19b**)! Wij zullen *weten* dat wij *in* Hem zijn en Hij (die *in* de Vader is) in ons (**vers 20**).

Hoe belangrijk *liefhebben* is blijkt ook uit **1 Johannes 4** en vanuit Gods Woord weten we dat liefhebben verder gaat dan het alleen liefhebben van de broeder of zuster. Het raakt elke naaste. Liefde en in Hem zijn én in Hem blijven, horen bij elkaar. Wel blijkt uitdrukkelijk de liefde onder elkaar het teken te zijn van waar discipelschap). Het *kennen* van Jezus is aan *liefhebben* verbonden, een kennen dat zich uit in navolging (**1 Joh. 2:3-6**) ofwel 'wandelen zoals Hij gewandeld heeft' - zo sluit zich de cirkel. De wereld (zie **Joh. 14:22**) kent deze liefde niet. We zien Jezus in Johannes 14 wat de betekenis van de belofte van de Heilige Geest aangaat allereerst de VRUCHT centraal stellen (vgl. **Gal. 5:22**). De zwaarte van het bewaren van de geboden, zijn Woord(en) wordt benadrukt door wat Jezus zegt in **Johannes 14:23** en **24**. Ook de kern van het bewaren van het Woord is 'liefde'. Het Woord moet niet enkel letter zijn, maar leven. Zoals iemand in dit verband eens opmerkte: wij (wedergeboren vervulde christenen) zijn misschien wel de enige Bijbel die een niet christen ooit zal lezen! Ben ik een *leesbare brief van Christus* (**2 Cor. 3:3**)? Ook in die zin bedoeld het Woord *levend* te zijn. Jezus zou aansluitend op het gevierde pascha tonen wat de na te volgen liefde inhoudt als Hij de weg naar het kruis gaat. Een weg te vangen onder de noemer 'verdriet', een onderwerp dat een Trooster vraagt en Hij *zal u alles leren en u te binnen brengen al wat Ik u gezegd heb* (**Joh. 14:26**) en dit 'alles' valt samen in dat ene woord: liefde. Elk woord is daarin gebed. Daarom dat de Bijbel oproept dat het Woord Gods rijkelijk in ons moet wonen (**Col. 3:16**)

Trooster en vrucht dragen

Staan we even nader stil bij de naam die Jezus in **Johannes 14** aan de Heilige Geest geeft in het licht van wat gaat komen. De benaming Trooster gaat verder dan een alleen maar gericht zijn op 'verdriet'. Het Griekse begrip dat hier gebruikt is - parakletos - kan ook vertaald worden met 'advocaat'. Het Griekse begrip parakletos doelt op een vriend die staat voor, in staat. Jezus vertelt dat Hij, de Trooster, in de naam van de Vader gezonden wordt om ons *alles* te leren en te binnen te brengen (**vers 26**). In een tijd waarin binnen de gemeente van Christus voor bijvoorbeeld de verkondiging en het pastoraat al meer gemeend wordt de toevlucht en hulp te moeten zoeken in en bij de psychologie een zaak van waarde om eens over na te denken. De woorden van Jezus over de Heilige Geest als Trooster bepalen ons bij de algenoegzaamheid van en in Jezus Christus! Wanneer Jezus spreekt over 'alles' dan kan het niet ruimer! Hier valt te denken aan de woorden van Jacobus: *Indien echter iemand van u in wijsheid te kort schiet, dan bidde hij God daarom, die aan allen geeft, eenvoudigweg en zonder verwijt; en zij zal hem gegeven worden* (**Jac.**

1:5 - er mag daarbij tegelijk geweest worden op **Jac. 3:13 e.v.** terwijl dit geleegd mag worden naast wat Jezus zei over het gebod van de liefde). Hoe mooi om vanuit de 'vrede' genoemd in **Jacobus 3:18** terug te gaan naar **Johannes 14:27**. Is het toeval dat Jacobus in de laatste verzen van hoofdstuk 3 spreekt over 'vrucht'? Is het vrucht dragen niet datgene wat van de wedergeboren en Geestvervulde christen verwacht wordt? Het vormt dan ook het volgende thema van Jezus in zijn gesprekken aan de avondmaalstafel voorafgaand aan zijn gang naar Golgotha (**Joh. 15**). Het thema gaat opmerkelijkerwijs weer over in het spreken over het gebod van de liefde (**vers 9-17**). Heeft Jezus niet gezegd dat je aan de vrucht de boom zult kennen (**Matt. 7:17,18**)? Vrucht dragen vraagt snoeien, het kruis in ons dagelijks bestaan (**Rom.6**). Hoe ook hierbij het Woord weer een rol speelt blijkt uit **Johannes 15:3**. Ook valt het *in* de wijnstok zijn én blijven op (**vers 5-7**). In Hem zijn en blijven is de garantie van vrucht. De plek daarvoor is Golgotha. Een gedeelte als **Johannes 15** onderstreept het belang van de volheid van de Heilige Geest. In het vrucht dragen wordt de Vader verheerlijkt (**vers 8**) het doel dat ook Jezus zich in zijn wandel op aarde voor ogen hield. Dit verheerlijken blijkt het verlangen van de Heilige Geest (**Joh. 16:14**).

De setting van Jezus spreken over de Heilige Geest

Dat het werk van de Heilige Geest hemels gericht is, blijkt uit de verzen - **Johannes 14:1-14** - voorafgaand aan de perikoop die in deze studie met name centraal heeft gestaan - **Johannes 14:14-31**. De Heilige Geest is, zoals al eerder opgemerkt en nog nader zal worden toegelicht, het onderpand van onze eeuwige erfenis (**Ef. 1:14**). De volheid van de Heilige Geest is dan ook niet doel op zich, maar nodig om Gods gestelde doel te bereiken. Het is goed om te beseffen dat zoals Jezus de duivel en de wereld tegenover zich kreeg nadat Gods Geest op Hem was gekomen (**Matt. 4:1 e.v.** en **Luc. 4:14 e.v.** - m.n. **vers 29**), dit ook geldt voor de christen die de belofte van Gods Geest ontvangt (**Joh. 15:18 e.v.** en **Joh. 16:1-4** - achter de 'haat van de wereld' en de tegenstand zelfs binnen de 'eigen kring' gaat naast het IK van de tegenstander niemand minder dan de duivel schuil). Wie de belofte van Gods Geest verlangt, moet bereid zijn het kruis te accepteren. De Heilige Geest en het kruis horen nu eenmaal net als Pasen en Pinksteren bij elkaar. Zonder kruis geen overwinning, van kruis naar kroon!

In de volgende studie staan we bij dit laatste punt nogmaals stil alsook bij het werk van Gods Geest onder de noemer: *Het werk van de Geest in het licht van het kruis*. Voor vragen en reacties wordt verwezen naar de mogelijkheid tot contact zoals aangegeven op de site.